

4. V řízení konkursním a vyrovnacím.

Tu jest opět důležitou otázkou legitimace, Jest k návrhu na zahájení konkursu nebo vyrovnání legitimován židovský dlužník nebo komisařský správce? Ze všeobecnosti disposičního práva komisaře plyne i tu, že k tomuto návrhu jest legitimován jedině komisařský správce, leč že by tento s dlužníkovým návrhem na zahájení konkursu nebo vyrovnání souhlasil a dlužník souhlas vykázal. Právo likvidátora židovského podniku k návrhu na zahájení konkursního řízení jest výslovně mu dáno § 4, odst. 2 nař. z 23. listopadu 1938, Řís. zák. I., str. 1642.

Co do příslušnosti soudu platí totéž, co již bylo řečeno při řízení exekucním. Rozhoduje státní příslušnost konkursního dlužníka resp. dlužníka, který navrhl vyrovnání a při arisovaných židovských podnicích dosazení komisaře podle § 4 druh. nař. Také zde jest nutno zdůrazniti, že nic nebrání tomu, aby byla mlčky založena příslušnost protektorátního soudu.

5. V řízení knihovním.

Jelikož pozemkové knihy vedou i nadále české soudy protektorátní, nemá státní příslušnost účastníků v knihovním řízení vlivu na posunutí příslušnosti a k rozhodování ve věcech knihovních jest příslušný vždy protektorátní soud vložky.

Byl-li komisař zřízen i pro nemovitost a komisařské vedení v pozemkové knize poznamenáno, má tato poznámka ten účinek, že židovský vlastník nemovitosti, přes to, že jest doposud knihovním vlastníkem, nemůže nemovitostí tou disponovati, leč se souhlasem dosazeného správce.

Po stránce materiální pak má dosazení Treuhändera do židovského podniku ten význam, že podnik se pokládá nadále za židovský a při žádostech za zápis do pozemkových knih nemusí přikládati místopřísežné prohlášení o arijském původu podle § 7 musí však vykázati schválení říšského protektora podle § 1 a § 2 nař. o židovském majetku z 21. června 1939.

Totéž platí i při zápisech do obchodního rejstříku.

Dr. THEODOR NAKONEČNÝ,
kand. notářství v Č. Budějovicích:

O fideikomisární substituci.

(Pokračování.)

Povolání personae futurae není výjimkou ze zásady § 564 o. z. o. Pozůstalost nutno projednati, nečekaje až se narodí. Zřízení nadace nebo jiné právnické osobnosti rovná se ustanovení dědice dosud nezplozeného. V takovém případě náleží držba a požívání majetku zákonným dědicům (§ 707 o. z. o.) až do narození nikoliv až do zplolení.

O zajištění práv nenarozených pečují soudy podle všeobecných ustanovení. Zde jest případ konstruktivní dědické posloupnosti; jako fiduciáři přicházejí v úvahu intestátní dědici, pokud se týká oprávnění k akrecenci, jako substitut persona futura.

Mělo-li by býti vloženo právo vlastnické na př. dětem již narozeným a dosud nenarozeným jako man-

želskému potomstvu A a B, třeba by bylo zapsati právo vlastnické narozeným dětem stejnými díly s obmezením práv dětí, které se ještě narodí (§ 20, kn. z. dv. d. z 29. V. 1845, č. 888 Sb. z. s., vým. min. spr. 227/XII 1907, č. 30.996, m. v. 3/08, Sb. č. 18).

Dvorský dekret ze dne 29. května 1845, č. 888 Sb. z. s. má moc zákona, platnost jeho se vztahuje i na případ, kdy byly na přímé dědice povolání jen osoby v době úmrtí zůstavitele dosud nezplozené. Povolání za dědice osoby nezplozené jest platné a rovná se v podstatě fideikomisární substituci a do té doby platí v nedostatku jiného testamentárního ustanovení posloupnost zákonná a zákonným dědicům náleží držba a užitky (§ 707 o. z. o., §§ 158 a 174 nesp. p., odst. 2, č. 3 výn. min. spr. z 27. prosince 1907, č. 30.996 int. pres.).

Ustanovení cit. dvorského dekretu vztahují se na přímé dědice a nezmiňují se o substitutech. Platnost testamentárního ustanovení nepočatých bezprostředních dědiců nastává potud, pokud by podle § 612 o. z. o. bylo možno svěřenské nástupnictví s obmezením na descendenty. Konečně § 610 o. z. o. vztahuje se na nepočaté fideikomisární substituty v den zřízení posledního pořízení a cit. dekret vztahuje se na přímé nepočaté dědice v den úmrtí zůstavitele (Hartman, nesp. ř. z. r. 1931).

Zákon pokládá za rozhodný moment pořízení závěti, při čemž nelze zde použití § 20 o. z. o. Když zásada nasciturus pro iam nato habetur může mít zde obmezení v neprospěch počaté osoby. Důraz, který se klade na moment vzniku posledního pořízení, jest podle mínění prof. Wróblewského chybný, neboť pokud jde o vnější překážky, jež nedovolují vyvolati účinky projevené vůli, měla by řešiti smrt zůstavitele.

Při substituci nezrozených vyžaduje se ke zrušení substitučního svazku souhlasu opatrovníka náhradových dědiců nebo důkazu, že jest nemožné, aby náhradní dědicové se narodili (Sb. 8171).

Není důvodů proti tomu, aby dvoustranným právním aktem, tedy smlouvou nebylo možno zřídit fideikomisární substituci pro personam futuram a jest míti zato, že i toto smluvní ustanovení jest stejné platné jako testamentární. Takovou smlouvou vzniká platný závazek jedné strany vůči druhé podle obsahu smlouvy. (Rozh. ze dne 15. září 1850, č. 8095, Gl. U. ze dne 18. října 1864, č. 1994.) Poněkud jiného mínění jest Jan Krejčí (Čes. právo č. 6 z r. 1928).

X.

Fiduciář jako poživatel.

K § 613 o. z. o. lze podotknouti, že jeho účinkem jest dáti dědickou posloupnost do určitých kolejí; nevylučuje se ovšem určitá volnost předního dědice nakládati pozůstalostí inter vivos.

Ježto pravidelně vůle zůstavitele bude směřovati k tomu, aby pro poddědice byla zajištěna nejen posloupnost, nýbrž i pozůstalost samotná, poskytuje zákon přednímu dědici, když zůstavitel nic jiného nenaradil, obmezené vlastnické právo k pozůstalosti s právy a závazky poživatele. Náhradník má dozorcí i žalobní právo, aby mohl zameziti zhoršení podstaty, oba pak dědic i substitut dohromady mají právní postavení neobmezeného vlastníka (rozh. č. 6412).

Právo předního dědice jest obmezeno nejen časově, nýbrž i obsahově, ježto jinak by bylo fideicommissum eius, quod supererit, nemyslitelné. Avšak v žádném případě není fudiciář pouhým poživitelem, jeho postavení jako vlastníka ukazuje se již v tom, že v případě rozdělení substituce (když tato jest podmíněna) stane se neobmezeným vlastníkem. Také v pozemkové knize jest uveden jako vlastník, nikoliv jako poživatel. Proto, že má práva a závazky poživatele, nutno pro něho použití ustanovení § 509 o. z. o., avšak jen potud, pokud lze je srovnati s různým právním postavením předního dědice. Tak polovina pokladu připadající vlastníku pozemku, výhra, která připadne na los do pozůstalosti náležející, náhrada za vyvlastnění a pod. rozmnožují pozůstalost vázanou fideikomisární substitucí, k nimž náleží přednímu dědici poživací právo; jmění musí však restituovati. Ohledně meliorace platí ustanovení § 517 o. z. o. V případě § 510 o. z. o. stává se poživatel vlastníkem.

Steinlechner formuluje fideikomisární substituci jako ius communis, společné vlastnictví, dělené vlastnictví, vlastnictví k substanti (dominium directe) a vlastnictví užitkové (dominium utile, indirecte). Vrchní vlastník má nudam proprietatem a jest čekatelem neobmezeného vlastnictví, kdežto užitkový vlastník jest jakýmsi bezplatným pachtýřem. Vrchní vlastník jest obmezen ve svých právech iuribus in re aliena po dobu trvání substituce, naproti tomu užitkový vlastník jest vázán vrchním vlastnictvím tím způsobem, že nemůže věc zatížit bez jeho svolení a přenést své právo na své dědice, neboť jeho právo jest osobní, výkon tohoto práva může přenechat buď bezúplatně nebo za úplatu někomu jinému. Jen sklizené plody patří jeho dědicům (§§ 1085, 1236, 613 a 519 o. z. o.).

Pfaff-Hofmann udávají, že stoupne-li kursovní hodnota cenných papírů do substitučního jmění náležejících, nenáleží zisk tím docílený fiduciáři (tak i prof. Wróblewski). Smlouvy původního dědice o budoucích užitcích (smlouva o kácení lesa) netíží náhradníka svěřenského. Smlouvy nájemní a pachtovní může rozvázat svěřenský náhradník řádnou výpovědí podle § 1120 o. z. o., resp. § 1116 o. z. o. Zcizení a zavazení substitučního jmění původním dědicem jest sice přípustno v mezích dočasného vlastnictví, avšak právě proto jen bez újmy práv náhradníkových §§ 468, 527 Sb. z. ř. 6852/17). Koupě nemovitostního podílu zatíženého substitučním svazkem jest neplatná i co do volného dílu (Z. Bl. sv. 39, č. 161). Při vyvlastnění nemovitosti zatížené fideikomisární substitucí nastupuje náhrada na místě nemovitosti a nemůže být vydána fiduciáři (rozh. ze dne 27. ledna 1900, č. 1885, Gl. U. 904).

První dědic prodal les ke kácení, udává se za neobmezeného vlastníka; když v době jeho úmrtí nebyl les ještě vykácen, může fideikomisař právně zameziti další kácení a kupujícímu odpovídají za škodu osobně sukcesoři prvního dědice. První dědic nemůže postoupiti své dědické právo (rozh. z 11. listopadu 1868, č. 11.236, Gl. U. 3158), a to ani s výhradou obmezení ohledně fideikomisární substituce (rozh. z 10. února 1874, č. 1279, Gl. U. 5260).

První dědic prodal věc náležející do pozůstalosti bez schválení dozorčího úřadu ohledně substituce, prodaná věc náleží do pozůstalosti po něm, ačkoliv po jeho smrti získali substituti schválení prodeje a

domáhali se vyloučení této věci z inventáře (Gl. U. 16.093, rozh. ze dne 17. srpna 1897, č. 9884).

Jestliže zůstavitel jasně nařídil, aby první dědic nemohl kapitálem do pozůstalosti náležejícím nakládati a aby tento kapitál přešel na substituta teprve po smrti prvního dědice, nemůže být vydán kapitál prvnímu dědici i za souhlasu substituta, neboť účelem tohoto opatření jest, aby část kapitálu toho dostalo se do rukou substitua (rozh. ze dne 23. března 1899, č. 3602 Zeitschr. f. Not. 1901, s. 77).

Před odevzdáním pozůstalosti může dědic se souhlasem všech náhradníků a pozůstalostního soudu statek jemu zanechaný s obmezením fideikomisární substituce dáti potud v zástavu, že lze uplatňovati právo nejen ohledně plodů, nýbrž i ohledně podstatných statků. Po odevzdání pozůstalosti jest zcizení její přípustno jen při zániku substituce (Sb. 3370, 9239, srovn. 3158) aneb se souhlasem svěřenských náhradníků (Sb. z. v. ř. 3934), nebo na základě exekučního titulu, který byl získán vůči oběma (rozh. ze dne 7. listopadu 1916, J. Bl. 1917, č. 5). Opačně nemohou dědicové, jímž jsou třetí osoby určeny za svěřenské náhradníky, žádati zrušení společenství dražbou (Sb. 7198). Tím, že zákon (§ 613) poskytuje povolání dědici toliko práva poživací, nemíní však zákon, aby povolaný dědic byl vůbec postaven na roveň poživateli, nýbrž chtěl tím jen znázorniti, že jeho vlastnické právo jest obmezeno. Zcizení za účelem úhrady dluhů zůstavitelových jest přípustné.

Zřekne-li se fiduciář požívání příslušejícího mu na substitučním jmění, nezanikne tím náhradnictví, nýbrž nastane případ substituce ještě před dobou zůstavitelem zamýšlenou (Gl. U. 8656) a není přípustné zřeknutí se fiduciáře s výhradou, že nastane zákonná dědická posloupnost (Gl. U. 15341).

Právo fiduciáře jakožto obmezeného vlastníka s právy a závazky poživatele nutno při fideikomisární substituci vykládati širěji než se zdá z § 509 o. z. o., který uvádí v definici, že jde o cizí věc a požíváním se má šetřiti podstata věci. Zůstavitel, který byl vlastníkem třeba kamenného lomu, pískoviště, hliniště nebo borkoviště pořídil o tomto svém nemovitém majetku tím způsobem, že ustanovil svého syna, o němž měl důvodné obavy, že by špatně hospodařil, dědicem a nařídil fideikomisární substituci pro svého vnuka, který jest v útlém mládí s tím, že případ substituce má nastati dosažením 25. roku věku tohoto vnuka nebo dříve, kdyby syn jeho dříve zemřel.

Synu náleží tedy obmezené právo vlastnické s právy a závazky poživatele, třeba po dobu 20 roků. Po celou dobu tu jest povinen platiti syn daně, dávky, přirážky, úrokovati a umořovati knihovní dluhy (rozh. ze dne 18. května 1910, P. 1910, str. 737), neměl by však právo sáhnouti na podstatu nemovitosti, jejíž požívání beze změny její podstaty není myslitelné. Nemovitosti zatížené fideikomisární substitucí nejsou pro něho res alia, když mu zákon přiznává třeba obmezené právo vlastnické. Jest tedy právo fiduciáře mnohem širší než právo poživatele. Rozhodnutím čis. 11.235/1916 F vyjádřeno, že bylo-li vdově odkázáno doživotní požívání pozůstalosti s právem dotknouti se v případě nutnosti též substance věci, jedná se o fideikomisární substituci. Tedy i judikatura připouští možnost sáhnouti na podstatu věci. Podle toho může být v určitých případech fudiciářovo právo takové, že může a i musí sáhnouti na

substanci věci, nemá-li nastati stav, kterého pořizovatel za žádných okolností nezamýšlel. Okolnosti ty mohly by nastati i tehdy, když je zůstavitel výslovně nenařídil, při pořizování o majetku musel býti pořizovateli zásah fideuciáře do podstaty majetku znám, zásahu toho výslovně nevyloučil a byl si při pořizování vědom, že požívání nemovitostí, zatížených fideikomisární substitucí bez porušení jejich substance není možné, po případě nemohlo by poskytnouti jeho dědici potřebné zaopatření. Za dlouhou dobu může býti podstata nemovitostí úplně změněna a zásoby, poskytující užitek, velkou mírou nebo úplně vyčerpány tak, že i zde by šlo pak o fideicommissum eius, quod supererit v poměru nejen k zůstaviteli, ale i k fiduciáři, k tomuto poslednímu arci podle jeho životní úrovně a rodinných poměrů, neboť tyto okolnosti budou padati v úvahu při opotřebování podstaty substitučního jmění.

Fiduciář může až do nastoupení případu substituce zciziti a zastaviti zralé plody substitučního jmění a může se vésti také exekuce na tyto plody vnucenou správou a jest přípustno vedení exekuce na pozůstalostní předměty.

V praxi povoluje se exekuce nuceným zřízením práva zástavního na pozůstalostní nemovitosti bez újmy práv fideikomisárních substitutů. § 613 o. z. o. zakazuje disposici na substanci, nezakazuje disposici s právem k substanci, chrání poddědice proti přednímu dědici, avšak v žádném případě nebrání ho sama proti sobě nebo jeho věřitelům. Uzavře-li fiduciář smlouvu vztahující se na pozdější plody, nezavazuje to poddědice, avšak spolukontrahent má náhradní nároky vůči dědicům alodního jmění a může vésti exekuci na tyto plody vnucenou správou.

Prof. Wróblewski uvádí: „Dědic liší se od jiných sukcesorů tím, že přejímá pozůstalostní závazky, tedy zodpovídá za ně jako dlužník, ačkoliv jeho zodpovědnost může býti ohraničena do určité výše (pro viribus, ad vires hereditatis). Fiduciář jakožto časový dědic musel by odpovídati časově, což se přímo nenechá myslet; zodpovídá-li, musí platiti a tedy dluhy nepřecházejí na fideikomisaře, nebo osobně za ně nezodpovídá, nemůže býti donucen k placení, tedy není dědicem. Neosobní zodpovědnost (cum viribus), pokud pozůstává (§ 812 o. z. o.) jest vlastně relativní, negací sukcese, neboť dědic má v tomto případě postavení zmocněnce mrtvého neb zástupce pozůstalosti. Vzniká tedy alternativa: buď fiduciář zodpovídá a tedy fideikomisař není dědicem nebo obráceně. Nelze pochybovati, že jen druhá alternativa jest možná, ježto jinak nebyl by fideikomisař dědicem. Pro tuto druhou alternativu mluví nejen logika, nýbrž i zákon. Osoba A přihlásila se k pozůstalosti s dobrodiním inventáře a ačkoliv nezařídila konvokaci věřitelů, má jistotu, že podle § 815 i. f. o. z. o. bude stanoviti míru její zodpovědnosti inventář.

Osobní zodpovědnost obvyčejného dědice podle § 802 o. z. o. ad vires hereditatis není v rozporu s tím, neboť tento jest jednou provždy neobmezeným vlastníkem aktiv pozůstalosti a v nich má krytí, pokud hradil něco ze svého vlastního majetku. Osoba A bude míti „z pozůstalosti“ příjmy toliko na př. za dva roky, z nichž může hraditi jen malou část pozůstalostních dluhů. Kdyby obdržel 10 a ručil za 100, nelze mluvit s jeho stanoviska o dobrodiní a o zodpovědnosti ad vires hereditatis. I kdyby se mu přiznalo

právo prodeje aktiv pozůstalosti k uspokojení věřitelů, což bude, když nenajde kupce? Tedy buď zaplatiti dluh z vlastních prostředků i přes to, že pozůstalost přejde za dva roky do jiných rukou a jako krytí zůstane mu nárok vůči fideikomisaři bez práva zadržeti majetkové kusy k tomuto krytí, což jest v rozporu s § 802 o. z. o., nebo poukázati věřitelé na pozůstalostní aktiva, a to znamená zproštění fideuciáře osobního ručení a tedy odnětí mu povahy dědice.

Prof. Wróblewski jest tedy názoru, že první dědic (institut, fiduciář) jest odkazovníkem, při čemž uznává, že z takové dedukce vzniká rozpor, neboť v případě kolise pořizovatel (fiduciář) musí ustoupiti jiným odkazovníkům (§ 690 a násl. o. z. o.) a že mezi právy prvního dědice a jinými odkazovníky jde o jiné formální řízení, neboť první dědic musí se k pozůstalosti jako dědic přihlásiti.

Mám zato, že fiduciář jest dědicem jako fideikomisař. Zákon mu toto právo přiznává a žádá na něm, aby se jako dědic přihlásil k pozůstalosti. Jaký hospodářský význam bude míti pro dědice ona okolnost, že jeho (fiduciáře) poživací právo bude trvati krátkou dobou, jest věcí dědice, je-li svéprávný a soudu, jakožto dozorcího orgánu, není-li svéprávný. Svěprávný dědic může převzít více závazků než práv a tím nepřestává býti dědicem, může se spokojiti třeba pouhou nominatione heredis a tato může míti pro něho třeba jen ideální význam.

XI.

Kdy jest přípustné zcizení fideikomisárního jmění?

Výjimečně jest přípustné zcizení fideikomisárního jmění:

1. u spotřebitelných věcí, u kterých vlastně hodnota tvoří požívání (§ 510 o. z. o. succedit pretium in locum rei),
2. když zcizení jest nutné k zaplacení dluhů zůstavitele,
3. když prodej byl zvláště povolen (fideicommissum eius quod supererit),
4. když fideikomisární dědic svolí.

XII.

Zajištění práv poddědice.

Zajištění práv poddědice upravuje nesp. pat. z roku 1854 během pozůstalostního řízení tím způsobem, že:

1. se zřizuje inventář z úřední moci (§ 92 na útraty předního dědice (§ 111),
2. se ustanovuje z moci úřední opatrovník pro nezrozené potomstvo a potomstvo povoláné k substituci (§ 77, č. 3 nesp. ř., rozh. ze dne 30. května 1911, R III 475/11, Nz. 232/11). Nestačí, když zůstavitel sám ustanovil určitou osobu substitučním opatrovníkem; takový opatrovník může býti ustanoven jen soudem pravidelně se zřetelem na přání zůstavitele, jest pak účastníkem řízení a jest ho slyšeti o návrzích dědiců (čís. 14305),
3. se provede v pozemkové knize zápis na nemovitostech stížených fideikomisární substitucí (§ 158 n. ř.),
4. pupilární jistotou movitého jmění pokud se zajištění to nestalo zůstavitelem nebo se účastníci toho

pravoplatně zřekli (§ 158 n. ř.). Z toho nevyplývá, že cenné papíry nemající sirotčí jistoty musí býti prodány (rozh. ze dne 8. května 1894, č. 5642, Sb. z. n. 15.113). Je-li movitý majetek dědici vydán, musí tento jeho hodnotu pupilárně zajistiti. Toto zajištění odpadá, bylo-li v poslední vůli prominuto i když náhradní dědic jest nezletilý. Předpisy § 159 n. ř. platí i o požívání dědictví nebo dědického podílu (rozh. ze dne 13. května 1914, R I 393/14 Nz 2/15, 28. prosince 1915 Rv I 643/15 Z. Bl. 99/17, jinak ze dne 6. července 1897 č. 8.200 Sb. z. s. 16.077). Souhlasná žádost fiduciáře a fideikomisárního substituta má býti zamítnuta, žádají-li za vydání substituční podstaty, třeba jsou všichni účastníci svéprávní, byla-li zjištěna vůle zůstavitelova, směřující k zachování substituce proti předčasnému vydání (rozh. ze dne 23. března 1899, č. 3602 Nz 10/01, voz. § 157 n. P.),

5. v odevzdací listině se vyjádří substituce a pokud poddědic jest znám, určité jeho označení (§ 174 n. ř.).

Vždy však nutno volati pozůstalostního čekatele pokud se týče substitučního opatrovníka ke všem jednáním, kterými by jejich budoucí práva byla dotčena, zejména výslovně to jest uvedeno v § 95 n. ř.

Postavení předního dědice předtím, než nastane případ fideikomisární substituce, jest různé podle toho, je-li substituce v jednotlivém případě podmíněná nebo jen lhůtou vázána (viz § 608). V posledním případě deferuje se mu dědictví ihned a transmittuje je na své dědice, v prvním případě má on toho času nezdeditelné čekací právo (§ 703 o. z. o.). Ježto v obou případech může nastati odevzdání substitutu teprve když nastane případ substituce, nelze dědickou přihlášku před tímto časem jako předčasnou přijmouti. (Proč by nebylo možno přijmouti dědickou přihlášku, není přesvědčivě odůvodněno. Dědická přihláška jest formální způsob k uplatnění materiálně právních nároků na pozůstalost, je-li zde právní důvod. Nenastane-li případ substituce, obmezí se dědická přihláška sama na sebe.) Nastane-li případ substituce, popírá se v literatuře nutnost projednání pozůstalost a v tom, že v odevzdací listině, vydané přednímu dědici, jest také podle § 174 n. ř. zmínka o náhradním dědici, spatřuje se surrogát odevzdání pozůstalosti poddědici.

Poddědicové nejsou podle zákona (§ 120 n. ř.) povinni podati své dědické přihlášky již k pozůstalosti zůstavitele. Dědická přihláška má býti odmítnuta, poněvadž není právního důvodu pro ni:

1. substitučního odkazovníka (rozh. ze dne 21. ledna 1904, č. 233 Sb. z. s. 2582),

2. fideikomisárního substituta, než nastane případ substituce (rozh. ze dne 23. března 1880, č. 3262 Sb. z. s. č. 14.762, 15.657), nebo při zániku substituce (rozh. ze dne 22. srpna 1894, č. 9852 Sb. z. s. 15.203).

Pokud jde o dědickou přihlášku fideikomisaře (§ 115 n. ř.), stojí judikatura na stanovisku, že přihlášku tu má podati tento po fiduciářově smrti (rozh. ze dne 9. ledna 1899, č. 137, Now. IV 102), nikoli však dříve, než nastal případ substituce (rozh. ze dne 30. května 1911, R II 475/11, Sb. 5491, ze dne 6. dubna 1899, P 1899, str. 355). Zákon to tedy výslovně neuvádí.

Zemřel-li dědic, než nastoupil pozůstalost, buď dědická přihláška poddědice přijata bez výhrady substituce (rozh. ze dne 11. července 1894, č. 8071, Sb.

15.176). I když bylo při projednání pozůstalosti prohlášeno svěřenské nástupnictví za bezúčinné, buď přes to po institutově smrti na žádost poddědice zahájeno projednání pozůstalosti (rozh. ze dne 25. února 1913, R I 154/13, Sb. z. s. 6321).

Pozůstalost se neprojednává o jmění, podléhající obecné substituci po institutově smrti (rozh. ze dne 8. srpna 1890, č. 8824, Sb. z. s. 13.367).

Nastane-li případ substituce, odvozuje své právo náhradní dědic přímo buď od zůstavitele (Gl. U. N. F. 5520), a proti původnímu dědici vzniká mu právní nárok na vydání substitučního jmění. Projednávání pozůstalosti, které jejím odevzdáním původnímu dědici bylo jen prozatím uzavřeno (§ 174, č. 3 n. ř.), se tedy opět zahájí. I když případ substituce spadá v jedno s úmrtím původního dědice, tvoří pozůstalost prvního zůstavitele a pozůstalost původního dědice dvě různé podstaty dědické z odloučeným projednáním (§ 26 n. ř.). Podle judikatury jest substitut (Gl. U. 3177, Gl. U. n. ř. 5520) dědicem zůstavitele, nikoliv instituta. Plody, vzniklé až do doby, kdy substituce nastala, spadají do pozůstalosti původního dědice, jakožto majetek volně zděditelný, kdežto plody ještě neoddělené a zlepšené jest vydati proti náhradě útrat a nákladů, pokud původní dědic nepoužije práva považovati jich zpět (§§ 519, 517 o. z. o.). Rozhodujícím jest tedy soupis jmění substitučního (§ 518 o. z. o.). Břemena, uložená původnímu dědici, přecházejí na náhradníka, pokud nejsou již odbyta nebo pokud nejsou povahy čistě osobní (§ 606 o. z. o.).

Jest patrné, že jde nejen o právní souvislost, nýbrž i o právní spojitost původní pozůstalosti s pozůstalostí původního dědice (instituta) po původním zůstaviteli ohledně jmění, zatíženého substitucí. Jak již výše řečeno, pokládá prof. Wróblewski fiduciáře spíše za legatáře než za dědice, a proto by se měla podati dědická přihláška fideikomisařem i před vznikem substitučního případu třeba s výhradou, že případ substituce nastane.

(Pokračování.)

Pokračování článku JUDr. St. Jandourka: „Některé pokyny k řízení ve věcech akciových společností“ v příštím čísle.

ZE DNE

Přeložení: Ministr spravedlnosti přeložil pp. notáře: Jana a Bosáka z Prahy-Břevnova do Poděbrad, a JUDr. Jana a Markalouse z Dolních Kralovic do Skutče.

Pres.. 21-7/41.

Okresní soud exekuční v Praze zaslal tuto výzvu:

Pro dobrovolné odhady a dražby v nesporných věcech platí podle § 272 nesp. pat. předpisy soudního řádu a dražebního řádu z 15. 7. 1786, č. 565 Sb. z. s. (dv. dekret ze 14. 9. 1815, č. 101 sb. pol. 7). Tam, kde notář jako soudní komisař jest pověřen výkonem dražby (§ 270 nesp. pat., §§ 146, 147, 148, 269 nesp. pat.), působí zajisté velké obtíže dodržení zastaralých předpisů svrchu uvedených, ba jest přímo nemožno jim vyhověti (vrchnostenský komisař, úředně oprávněný vyvolávač atd. atd., opatření vhodných místností, veřejné vyhlášení atd. atd.). Naproti tomu poskytuje použití soudní dražebny při jejím vybavení a použití předpisů pro dražebnu exekučního soudu daných netoliko záruku správného výkonu, ale i hospodářského výsledku, který se objevil již v několika dražbách pozůstalosti, v úschově věcí pozůstalostních atd. Při tom náklady jsou mnohem menší než v úschově soukromé nebo dražby, prováděné na místě.